

Sygn. akt III KK 535/22

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 listopada 2022 r.

sprawy **P. A.**

skazanego z art. 174 § 1 k.k. w zb. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k.,

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

z dnia 7 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Ka 273/22,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Słubicach

z dnia 21 marca 2022 r., sygn. akt II K 555/21,

p o s t a n o w i ł

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,

2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

P. A. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 21 marca 2022 r., sygn. akt II K 555/21:

- na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 31.03.2021 r. w S. w godzinach 19:00 - 19:15, kierując samochodem osobowym, spowodował bezpośrednio niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym w ten sposób, że w czasie wzmożonego ruchu pieszego i kołowego, wielokrotnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ponadto przedmiotowy pojazd prowadził znajdując się w stanie nietrzeźwości mając 1,18 % alkoholu we krwi oraz pod wpływem środków oddziałujących podobnie jak alkohol mając we krwi 3,4

metylenodioksyumetamamfetaminy w stężeniu 308,1 ng/ml, amfetaminy w stężeniu 74,2 ng/ml desmethyldiazepam w stężeniu 27.9 ng/ml, diazepam w stężeniu 37,5 ng/ml, estazolanu w stężeniu 139,5 ng/ml, jak również pomimo wydawania polecenia zatrzymania pojazdu przez funkcjonariuszy policji poruszających się oznakowanym radiowozem niezwłocznie nie zatrzymał pojazdu i kontynuował jazdę zmuszając funkcjonariuszy do podjęcia pościgu, tj. czyn z art. 174 § 1 k.k. w zb. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

- na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności za ciąg przestępstw z art. 178a § 1 k.k., szczegółowo opisanych w 2 i 3 punkcie aktu oskarżenia;

- na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 7 czerwca 2021 r. w N. przy użyciu przedmiotu przypominającego broń, kierował groźby pozbawienia życia wobec O. M. i D. B., które to groźby wzbudziły o pokrzywdzonych uzasadnioną obawę, iż zostaną spełnione, tj. czyn z art. 190 § 1 k.k.;

- na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za to, że w dniu 31 marca 2021 r. w S., działając wbrew przepisom ustawy, posiadał wspólnie i w porozumieniu z K. O. środki psychotropowe w postaci 49 tabletek Extasy zawierających 3.4 metylenodioksyumetamamfetamine o łącznej wadze 20,28 gram netto, tj. czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 85 a k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. Sąd połączył wymierzone oskarżonemu kary pozbawienia wolności, w ich miejsce orzekając karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania.

Na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzeczono wobec oskarżonego środki karne:

- za czyn z art. 174 § 1 k.k. w zb. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat,

- za czyny z art. 178 a § 1 k.k. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat, które, na podstawie art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. połączono, orzekając w ich miejsce zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat, a na jego poczet zaliczono oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy;

Na podstawie art. 43 a § 2 k.k. orzeczono środki karne:

- za czyn z art. 174 § 1 k.k. w zb. z art. 178 § 1 k.k. w zb. z art. 178a § 1 k.k. w zb. z art. 178b k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. świadczenie pieniężne na rzecz F. w W. w kwocie 5.000 zł,

- za czyny z art. 178 a § 1 k.k. świadczenie pieniężne na rzecz F. w W. w kwocie 5.000 zł,

które, na podstawie art. 90 § 2 k.k. w zw. z art. 85 § 1 k.k. połączono, orzekając w ich miejsce świadczenie pieniężne na rzecz F. w W. w kwocie 8.000 zł;

Na podstawie art. 41 a § 2 i 4 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego zakaz kontaktu z pokrzywdzonymi – O. M. i D. B. oraz zbliżania się do nich na odległość mniejszą niż 50 metrów przez 10 lat.

Obrońca oskarżonego wniósł apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego, zaskarżając je w całości i zarzucając:

- obrazę art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i w art. 5 § 2 k.p.k. przez ukształtowanie przez Sąd I instancji - w następstwie błędnie dokonanych ustaleń faktycznych - przekonania co do winy oskarżonego w zakresie czynu przypisanego w pkt I aktu oskarżenia, przez niemające dostatecznych podstaw dowodowych przyjęcie, że kierując w dniu 31.03.2022 r. samochodem oskarżony sposobem swojej jazdy spowodował bezpośrednie niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym, gdy tymczasem żaden z obiektywnych dowodów uzyskanych w prowadzonym postępowaniu (np. monitoring z trasy przejazdu) nie potwierdza wersji i oceny co do sposobu jazdy oskarżonego przez funkcjonariuszy Policji M. P., M. P.1 i G. W., która to wersja stanowić może próbę usprawiedliwienia dla strzałów oddanych przez funkcjonariusza Policji i to w sytuacji niebezpiecznej dla innych uczestników ruchu w warunkach mających stanowić argument za uznaniem spowodowania stanu bezpośredniego niebezpieczeństwa (właśnie wzmożony, nie wykazany jednak ruch pieszych i innych pojazdów) katastrofy w rozumieniu art. 173 § 1 k.k., a mające rzeczywiście miejsce zachowania oskarżonego w postaci przekroczenia prędkości w terenie zabudowanym (prawdopodobnie o 40 km/h), niestosowanie się do znaków drogowych i inne związane z tym zachowania mogą stanowić co najwyżej o dokonaniu przez nietrzeźwego oskarżonego przypisanych mu w ramach tego czynu przestępstw z art. 178a § 1 k.k. i 178 k.k., a także wykroczeń drogowych (art. 86

k.w. i in.), co z kolei winno prowadzić do rozstrzygnięcia występujących w sprawie wątpliwości w zakresie czynu z art. 174 § 1 k.k. w myśl zasady wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k.;

- rażącą niewspółmierność kar jednostkowych oraz kary łącznej orzeczonej wobec oskarżonego jako następstwa nie uwzględnienia zarówno uznanej przez Sąd I instancji uprzedniej niekaralności oskarżonego za jakiekolwiek przestępstwo, nieuwzględnienia okoliczności związanej z podjęciem pościgu, a także nieuwzględnienia okoliczności związanej z uprzednim zachowaniem pokrzywdzonej O. M., która wcześniej, wykorzystując stan nietrzeźwości oskarżonego, działając z inną osobą dokonała kradzieży na szkodę oskarżonego.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z opisu i kwalifikacji prawnej czynu z pkt. I wyroku zachowania mającego stanowić wypełnienie znamion występku określonego w art. 174 § 1 k.k. oraz zmianę kar jednostkowych wymierzonych za poszczególne czyny i zasadniczej kary łącznej pozbawienia wolności w wysokości umożliwiającej zastosowanie wobec P. A. warunkowego zawieszenia wykonania kary z jednoczesnym orzeczeniem wobec tego oskarżonego obowiązku wynikającego z treści art. 72 § 1 pkt. 6 k.k. w postaci poddania się przez oskarżonego terapii występującego u niego uzależnienia od alkoholu.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, wyrokiem z dnia 7 czerwca 2022 r., sygn. akt IV Ka 273/22, zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy.

Kasację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego, który zaskarżył go w całości i zarzucił:

I. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. art. 440 k.p.k. w zw. z art. 433 §1 k.p.k., polegające na niewyjściu przez Sąd odwoławczy poza granice zaskarżenia i utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 21 marca 2022 r., mimo jego rażącej niesprawiedliwości, a wyrażające się w dokonaniu ustaleń faktycznych i oceny dowodów w oparciu o nieobiektywny materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy, w których ręcznie podkreślono/zakreślono okoliczności przemawiające jedynie na niekorzyść skazanego wyłaniające się z poszczególnych dowodów, bagatelizując przy tym okoliczności przemawiające na jego korzyść (art. 4 k.p.k.), czyniąc tym

samym zebrany materiał dowodowy sugestywnym, naruszającym zasadę równości broni w procesie, bowiem już we wstępnej fazie procesu Sąd był ukierunkowywany na wydanie konkretnego rozstrzygnięcia, co doprowadziło do naruszenia konstytucyjnego prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, gwarantowanego również przez art. 47 zd. 2 Karty Praw Podstawowych UE i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności),

2. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 47 zd. 2 Karty Praw Podstawowych UE w zw. z art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez rozpoznanie przez Sąd odwoławczy apelacji obrońcy skazanego w oparciu o nieobiektywny materiał dowodowy zawarty w aktach sprawy, w których ręcznie podkreślono/zakreślono okoliczności przemawiające jedynie na niekorzyść skazanego wyłaniające się z poszczególnych dowodów, bagatelizując przy tym okoliczności przemawiające na jego korzyść, czyniąc tym samym zebrany materiał dowodowy sugestywnym, naruszającym zasadę równości broni w procesie, bowiem już we wstępnej fazie rozpoznania środka zaskarżenia, podczas zaznajamiania z materiałami postępowania, Sąd odwoławczy został ukierunkowany na wydanie konkretnego rozstrzygnięcia, co doprowadziło do naruszenia konstytucyjnego prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd,

3. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. art. 440 k.p.k. w zw. z art. 433 §1 k.p.k., polegające na niewyjściu przez Sąd odwoławczy poza granice zaskarżenia i utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 21 marca 2022 r., mimo jego rażącej niesprawiedliwości w zakresie odnoszącym się do popełnienia na szkodę D. B. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k., w sytuacji gdy zebrane dowody (pierwotne zeznania D. B. z postępowania przygotowawczego oraz jego zeznania złożone przed Sądem, zeznania O. M., zeznania A. C., zeznania O. Ś. oraz wyjaśnienia P. A.) wskazują, że skazany groził jedynie O. M., zaś zamiar skazanego nie obejmował grożenia także D. B., który nie jest również osobą najbliższą dla O. M., a

więc — w odniesieniu do popełnienia na szkodę D. B. przestępstwa groźby karalnej
 - w sprawie zaistniała negatywna przesłanka z art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. (czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego),

4. rażąco naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na nierzetelnym merytorycznie oraz pobieżnym, niedotykającym istoty postawionych zarzutów, rozważeniu i ustosunkowaniu się w uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku do zawartego w apelacji zarzutu obrazy art. 7 k.p.k., dotyczącego poczynionej przez Sąd I instancji oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i dokonanych ustaleń faktycznych w zakresie popełnienia przez skazanego czynu z art. 174 §1 k.k. — co skutkowało przyjęciem przez Sąd II instancji, że skazany swoim zachowaniem wypełnił znamiona tego czynu, w sytuacji gdy:

- żaden z obiektywnych dowodów uzyskanych w prowadzonym postępowaniu nie potwierdza okoliczności, że skazany kierował pojazdem osobowym marki [...] o nr rej. [...] z nadmierną prędkością około 90 km/h, przekraczając o 40 km/h dopuszczalną prędkość w terenie zabudowanym, prędkość ta nie została w żaden sposób zmierzona czy ustalona poprzez skorzystanie z instytucji biegłego, zaś przesłuchani świadkowie nie byli w stanie obiektywnie określić prędkości z jaką poruszał się skazany,

- brak jest ustaleń i dowodów konkretyzujących osoby, dla których zachowanie skazanego mogło spowodować jakiekolwiek zagrożenie,

- Sądy obu instancji uznały, że w inkryminowanym okresie następował wzmożony ruch pieszy i kołowy, mimo że zdarzenie miało miejsce 31.03.2021 roku - środę, a więc w dniu roboczym, w godzinach wieczornych — 19:00-19:15, gdzie ruch staje się bardziej stateczny, w sytuacji gdy w S. wzmożony ruch kołowy i pieszych zaobserwować można w szczególności w weekendy (przede wszystkim z uwagi na zwyczaje obywateli niemieckich, którzy przyjeżdżają wówczas na zakupy, do restauracji, itp.), a także w poniedziałki (wówczas kierowcy samochodów ciężarowych kierują się w stronę granicy, po minięciu tzw. niedzielnego zakazu jazdy, przez co bardzo często tworzą się korki w S.), a nadto gdy zabezpieczone

nagrania z monitoringów z trasy przejazdu, jak i zeznania świadków takiego wzmożonego ruchu nie potwierdzają,

5. rażące naruszenie przepisu prawa materialnego, które miało istotny wpływ na jego treść, tj. art. 174 § 1 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się w przyjęciu, że skazany zrealizował znamiona przestępstwa spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy z art. 174 § 1 k.k., w sytuacji gdy orzekające w sprawie Sądy powszechne nie dokonały ustaleń faktycznych odnoszących się do znamion strony podmiotowej, zaś przestępstwo z art. 174 § 1 k.k. jest przestępstwem cechującym się umyślnością zachowania sprawcy, która w kontekście wskazanej normy prawa karnego materialnego musiałaby - w zakresie spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa nastąpienia katastrofy w ruchu lądowym — przybrać formę zamiaru bezpośredniego albo wynikowego, co w praktyce karnistycznej, w odniesieniu do omawianego przestępstwa, występuje bardzo rzadko,

6. rażące naruszenie art. 174 § 1 k.k., poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że skazany zrealizował znamiona przestępstwa spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy z art. 174 § 1 k.k. w sytuacji, gdy wywody uzasadnień wyroków zapadłych w przedmiotowej sprawie w istocie swej wskazują tylko na stworzenie przez skazanego, co najwyżej, "potencjalnego" zagrożenia dla innych, bliżej nieokreślonych osób, lecz w żadnym razie nie wykazują, iż w czasie inkryminowanych zdarzeń P. A. rzeczywiście spowodził, ustalonym przez sądy zachowaniem, "konkretne" niebezpieczeństwo „katastrofy” w ruchu lądowym.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku a także poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach z dnia 21 marca 2022 r. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja podlegała oddaleniu jako oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Przedmiotem pierwszych dwóch zarzutów skarżący uczynił kwestię istnienia w aktach sprawy podkreśleń określonych partii materiału dowodowego. Ponieważ podkreślono/zakreślono jedynie okoliczności obciążające oskarżonego i to tylko w odniesieniu do negowanych przez niego czynów, doszło, zdaniem obrońcy, do kierunkowego (niekorzystnego dla oskarżonego) nastawienia Sądu I instancji, co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia konstytucyjnego prawa do sprawiedliwego rozpatrzenia jego sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd, co z kolei uszło uwagi Sądu *ad quem*, który powyższe powinien był dostrzec z urzędu i na podstawie art. 440 k.p.k. uchylić wyroku Sądu I instancji z uwagi na brak bezstronności. Doszło również do zagrożenia obiektywizmu orzekania Sądu odwoławczego, skoro Sąd ten rozpoznając apelację zapoznał się z aktami postępowania, w których ręcznie podkreślono/zakreślono okoliczności przemawiające jedynie na niekorzyść oskarżonego. Jednocześnie, sam obrońca zaznaczył w konkluzji powyższych zarzutów (s. 9 kasacji), że „na gruncie przedmiotowej sprawy wnioski o wyłączenie sędziego nie konwalidowałyby powyższych nieprawidłowości, gdyż rzeczonych zaznaczeń/podkreśleń usunąć się nie da. W każdym więc wypadku zapoznanie się z materiałem dowodowym zawartym w przedmiotowych aktach przez jakiegokolwiek sędziego budziłoby zastrzeżenia co do jego obiektywizmu”, co sugeruje zaistnienie okoliczności uniemożliwiających w ogóle rozpoznanie sprawy.

Rozważane zarzuty nie zasługują na uwzględnienie z wielu powodów. Przede wszystkim nie wiadomo kto i na jakim etapie postępowania dokonał tych podkreśleń – czy był to w ogóle sędzia rozpoznający sprawę, a jeśli tak, to w której instancji (słusznie prokurator w odpowiedzi na kasację zwraca uwagę, że Autor kasacji, który ujawnił fakt istnienia podkreśleń w aktach, przystąpił do sprawy już na etapie po wydaniu wyroku przez Sąd II instancji, więc nie może tego wiedzieć). Nieznany jest też cel podkreślenia tych akurat tych treści. Twierdzenie obrońcy, że służyło to ukierunkowaniu uwagi na okoliczności obciążające oskarżonego, pozostaje domniemaniem i nie może świadczyć o braku obiektywizmu Sądu. Wreszcie nie jest sytuacją odosobnioną, że strony lub organy prowadzące

postępowanie, zaznaczają w trakcie pracy w aktach postępowania dokumenty lub informacje z jakiegoś względu dla nich istotne i interpretowanie tego faktu jako sugestii dla sądu, jak ma rozpoznać sprawę, jest całkowicie nieuzasadnione. Należy więc ocenić, że istnienie w aktach sprawy podkreśleń pewnych okoliczności dotyczących oskarżonego, nie świadczy o jej nieobiektywnym rozpoznaniu przez Sąd I instancji, co implikowało brak potrzeby interwencji Sądu odwoławczego w tej kwestii w perspektywie rażącej niesprawiedliwości orzeczenia.

W trzecim zarzucie obrońca pod pozorem naruszenia prawa procesowego wprost atakuje ustalenia faktyczne przyjęte przez Sąd I instancji za podstawę skazania oskarżonego, dotyczące kierowania przezeń gróźb karalnych w stosunku do D. B.. Sąd Rejonowy na podstawie zeznań pokrzywdzonych D. B. i O. M. przyjął, że oskarżony przy użyciu przedmiotu przypominającego broń, groźby pozbawienia życia kierował do obojga pokrzywdzonych, a nie tylko O. M. (s. 8 i 13 uzasadnienia), czego obrońca oskarżonego w apelacji w żaden sposób nie kwestionował. Powyższa (podnoszona obecnie w kasacji) kwestia nie była przedmiotem rozważań Sądu odwoławczego, który nie dostrzegał konieczności ani nawet potrzeby wychodzenia w tym zakresie poza granice zarzutu w trybie art. 440 k.p.k. Nie rozważając problematyki, o której jest mowa w tym zarzucie, Sąd odwoławczy, wbrew skarżącemu, nie naruszył art. 440 k.p.k. Przepis art. 440 k.p.k. znajduje bowiem zastosowanie wtedy, gdy zaskarżone orzeczenie lub zawarte w nim rozstrzygnięcie jest rażąco niesprawiedliwe, a zatem dotknięte niepodniesionymi w zwykłym środku odwoławczym uchybieniami, stanowiącymi tzw. względne przyczyny odwoławcze, o ile ich waga i charakter są takie, że czynią orzeczenie niesprawiedliwym, i to w stopniu rażącym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2021 r., III KK 140/21). Z taką sytuacją nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Brak jest zatem podstaw do uwzględnienia podniesionego w kasacji zarzutu rażącego naruszenia przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim art. 440 k.p.k. w zw. z art. art. 433 § 1 k.p.k., poprzez zaniechanie wyjścia poza granice zarzutu apelacji i utrzymanie w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Słubicach, mimo jego rażącej niesprawiedliwości w zakresie odnoszącym się do popełnienia na szkodę D. B. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k.

Zarzuty z pkt 4, 5 i 6 odnoszą się do czynu z punktu I aktu oskarżenia. Obrońca kolejno w tych zarzutach podnosi, że:

- pobieżnie i nierzetelnie został rozpoznany zarzut apelacji dotyczący naruszenia art. 7 k.p.k., wskutek czego doszło do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych co do spowodowania przez oskarżonego niebezpieczeństwa katastrofy w ruchu lądowym (zarzut 4),
- Sąd II instancji naruszył art. 174 § 1 k.k., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, wyrażające się w przyjęciu, że skazany zrealizował znamiona przestępstwa spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy, mimo niepoczynienia przez Sądy orzekające w sprawie ustaleń co do strony podmiotowej tego przestępstwa, cechującego się umyślnością (zarzut 5),
- Sąd II instancji dokonał błędnej wykładni art. 174 § 1 k.k., w wyniku czego uznał, że skazany zrealizował znamiona przestępstwa spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy z art. 174 § 1 k.k. w sytuacji, gdy zaistniało co najwyżej, „potencjalne” zagrożenie dla innych, bliżej nieokreślonych osób, lecz w żadnym razie, „konkretne” niebezpieczeństwo „katastrofy” w ruchu lądowym (zarzut 6).

W pierwszej kolejności wskazać należy na nieprawidłową konstrukcję tych zarzutów. Nie można bowiem skutecznie zarzucać naruszenia prawa materialnego, kwestionując jednocześnie prawidłowość ustaleń faktycznych. Uchybienie w postaci obrazy prawa materialnego polega na jego wadliwym zastosowaniu lub niezastosowaniu do trafnych i niekwestionowanych ustaleń faktycznych. Nie można więc zarzucać obrazy prawa materialnego w sytuacji, gdy jednocześnie przyjmuje się, że wadliwość orzeczenia jest wynikiem błędnych ustaleń lub ustalenia te są wynikiem naruszenia przepisów prawa procesowego – jak w niniejszej sprawie w zarzucie czwartym. Jeżeli tego rodzaju zabieg został dokonany w kasacji, to musi prowadzić do uznania jej za niezasadną, gdyż postawienie sprzecznych ze sobą zarzutów w istocie wyłącza możliwość określenia jakie właściwie uchybienie zostało sądowi odwoławczemu w niej zarzucone (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2020 r., V KK 589/18).

W dalszej kolejności stwierdzić należy, że zarzuty z pkt 5 i 6 nie mają charakteru kasacyjnego, jako że w istocie skierowane są do wyroku Sądu pierwszej

instancji a nie Sądu odwoławczego, co koliduje z zasadą określoną w art. 519 k.p.k., zgodnie z którą strona może wnieść kasację od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Dlatego zarzuty rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia prawa muszą być kierowane pod adresem wyroku tego sądu, a nie wyroku Sądu I instancji.

W niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, utrzymując w mocy zaskarżony wyrok nie stosował powołanego w podstawie prawnej tych zarzutów art. 174 § 1 k.k., toteż nie mógł dokonać błędnej jego wykładni i w rezultacie naruszyć tego przepisu prawa materialnego.

Nie można zgodzić się ze stanowiskiem obrońcy oskarżonego, że Sąd odwoławczy nierzetelnie rozważył podniesiony w apelacji zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. Jak bowiem wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd odwoławczy wyczerpująco przeanalizował i ocenił podniesione w apelacji wątpliwości co do trafności kwalifikacji prawnej czynu z art. 174 § 1 k.k., przekonująco wykazując, że oskarżony spowodował bezpośrednie niebezpieczeństwo wystąpienia katastrofy w ruchu lądowym. Nie ma istotnego znaczenia, że nie ustalono w sposób niewątpliwy prędkości, z jaką poruszał się autem oskarżony, skoro zeznania wielu świadków i nagrania z monitoringu ulicznego dowodzą, iż kierowany przez niego pojazd przemieszczał się ze znacznie wyższą niż dopuszczalna prędkością, kierowca zaś nie respektował znaków drogowych i sygnalizacji świetlnej. W reakcji na zachowanie P. A. inni uczestnicy ruchu drogowego podejmowali zachowania obronne – takie jak gwałtowne hamowanie, zmiana kierunku jazdy, czy, w przypadku pieszych, opuszczanie chodnika, zaś jadący z nim pasażer K. O., mimo stanu upojenia alkoholowego i pozostawania pod wpływem substancji odurzających, przerażony błagał go o zatrzymanie pojazdu. Jest sprawą oczywistą, że kierowca poruszający się po drodze publicznej w taki sposób jak oskarżony musi co najmniej przewidywać możliwość spowodowania zdarzenia drogowego o skutkach, noszących znamiona katastrofy w ruchu lądowym.

Następstwem zachowania sprawcy tego typu czynu zabronionego jest powstanie bezpośredniego niebezpieczeństwa katastrofy. Ma to miejsce wówczas, gdy sprawca spowoduje taką sytuację, w której „potencjalne zniszczenie się zagrożenia nie wymaga dalszego zdynamizowania układu sytuacyjnego”. Innymi

słowy chodzi o sprowadzenie zagrożenia w takiej skali, które ziścić się może bez dalszych bezprawnych zachowań ze strony sprawcy (por. G. Bogdan (w) A. Zoll (red.) Kodeks Karny. Część szczególna. Komentarz.3. Wydanie. Tom II s. 422. I taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie, co racjonalnie i przekonująco wykazały orzekające sądy powszechne.

Ponieważ żaden z podniesionych przez skarżącego zarzutów nie zasługiwał na uwzględnienie, a ich niezasadność nosi znamię oczywistości, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, przy czym o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[as
at]